

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำ
ของศึกษานิเทศก์อำเภอเกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการ
ในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช

กฤษณี สงสวัสดิ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2544
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

ISBN 974 - 316 - 097 - 3

**THE CORRELATION BETWEEN DISTRICT EDUCATION
OFFICERS' LEADERSHIP BEHAVIOR TO MORALE IN
PERFORMANCE OF OFFICERS UNDER JURISDICTION
OF DISTRICT EDUCATIONAL OFFICES
IN NAKHON SI THAMMARAT**

KRISANEE SONGSAWAT

**Presented in Partial Fulfillment of the Requirement of Master
of Education Degree in Educational Administration
Graduate School, Rajabhat Institute Nakhon Si Thammarat
Academic Year 2001**

ISBN 974 - 316 - 097 - 3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอ
ขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ
จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้วิจัย

นางกฤษณี สงสวัสดิ์

สาขา

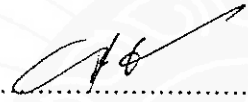
การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธงชัย มาศสุพงศ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์นิลรัตน์ อินทร์ทอง)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธงชัย มาศสุพงศ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา)

.....กรรมการ
(อาจารย์นิลรัตน์ อินทร์ทอง)

.....กรรมการ
(นายเชษฐ เพชรานนท์)

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์วิมล คำศรี)

วันที่ 24 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2545

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอ ขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานศึกษานิเทศก์ อำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช
ผู้วิจัย	นางกฤษณี สงสวัสดิ์
สาขา	การบริหารการศึกษา
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธงชัย มาศสุพงศ์
กรรมการที่ปรึกษา	อาจารย์นิลรัตน์ อินทร์ทอง

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอ ระดับขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอ กับ ขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการ และเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการ โดยพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ข้าราชการในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 89 คน โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ที่มีสามส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งเป็นแบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ ส่วนที่สอง เป็นแบบสอบถามวัดพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้วิจัยได้ประยุกต์จากแบบสอบถามวัดพฤติกรรมผู้นำ LBDQ ของฮาลพินและไวเนอร์ (Halpin and Winer) จำนวน 30 ข้อ ส่วนที่สาม เป็นแบบสอบถามวัดขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้วิจัยได้สร้างโดยได้ศึกษาแนวความคิดของมาสโลว์ (Maslows) และเฮอริชเบิร์ก (Herzberg) จำนวน 45 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ หาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

1. พฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีมิติกิจสัมพันธ์และมิติมิตรสัมพันธ์ โดยส่วนรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ระดับขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการ ในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ จังหวัด นครศรีธรรมราช โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และมีขวัญในการปฏิบัติงานในองค์ประกอบ รายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เว้นแต่ด้านเงินเดือนและผลตอบแทน อยู่ในระดับปานกลาง

3. พฤติกรรมผู้นำของศึกษาธิการอำเภอมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ขวัญในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

4. พฤติกรรมผู้นำของศึกษาธิการอำเภอ สามารถพยากรณ์ขวัญในการปฏิบัติงานของ ข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถ พยากรณ์ได้ร้อยละ 44.80 ได้สมการพยากรณ์ ดังนี้

4.1 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\begin{aligned} \text{ขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการ} &= 2.103 + .284 (\text{พฤติกรรมผู้นำมิติกิจสัมพันธ์}) \\ &+ .389 (\text{พฤติกรรมผู้นำมิติมิตรสัมพันธ์}) \end{aligned}$$

4.2 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\begin{aligned} \text{ขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการ} &= 188 (\text{พฤติกรรมผู้นำมิติกิจสัมพันธ์}) \\ &+ .608 (\text{พฤติกรรมผู้นำมิติมิตรสัมพันธ์}) \end{aligned}$$

ABSTRACT

The Title	The Correlation between District Education Officers Leadership Behavior to Morale in Performance of Officers under Jurisdiction of District Educational Office in Nakhon Si Thammarat.
The Author	Mrs. Krisanee Songsawat
Program	Educational Administration
Thesis Chaiman	Assistant Professor Thongchai Massuphong
Thesis Advisor	Miss Nilrat Inthong

The objective of this research was to study the qualification of leadership behavior of district education officers and morale in performance of officers under the jurisdiction of district educational offices in Nakhon Si Thammarat province in order to find out the correlation between the leadership behavior of district education officers and morale in performance of officers. The aim of research would lead to predict morale in performance of officers performed by district education officers.

The samples used in this study consisted of 89 officers in district education offices. The instruments used to collect data consisted of 3 parts of questionnaires. The first was an enquiry status of the subjects. The second consisted of 30 items concerning with evaluation of leadership behavior of district education officers which was adapted from Halpin's and Winer's LBDQ by the researcher. The third consisted of 45 items applied from Maslows and Herzberg theory by the researcher.

The data were analyzed by means of percentages, arithmetic means, standard deviation, multiple correlation and multiple regression analysis.

The research results were :

1. The leadership behavior as a whole and individual aspects of initiating structure and consideration were moderate.

2. Morale in performance of officers in district educational offices as a whole and most individual aspects were at the high level. But the aspects of salary and remuneration were moderate.

3. There was a significant positive correlation at the .01 level between the leadership behavior of district education officers and morale in performance of officers.

4. Leadership behavior interrelation can predict morale in performance of officers at the statistical significance of .01 level with the percentage of 44.80. The formula to predict were :

4.1 The equation in the form of unstandardized coefficients :
 morale in performance = 2.103 + 284 (Initiating Structure) + .389 (Consideration)

4.2 The equation in the form of standardized coefficients :
 morale in performance = 188 (Initiating Structure) + .608 (Consideration)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธงชัย มาศสุพงศ์ ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษา และอาจารย์นิลรัตน์ อินทร์ทอง กรรมการที่ปรึกษา ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ แนวคิด วิธีการ ให้คำปรึกษา แนะนำและข้อคิดเห็นที่มีคุณค่ามาโดยตลอดเวลาที่ได้ศึกษาและดำเนินการจัดทำ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณว่าที่ร้อยตรีวัฒนา ไกรนุกูล ศึกษาธิการจังหวัดกระบี่ คุณเชษฐ เพชรานนท์ ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช และคุณเฉลิมพันธ์ สุวรรณชนะ ศึกษาธิการอำเภอ ทุ่งใหญ่ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีในการให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจสอบ ความถูกต้องแบบสอบถาม

ขอขอบคุณศึกษาธิการอำเภอ และข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอทุกท่านที่ กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้วิทยานิพนธ์สำเร็จได้ด้วยดีและ ขอขอบคุณร้อยตำรวจเอกธีรภัทร สงสวัสดิ์ และครอบครัวสงสวัสดิ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบให้แก่บิดา มารดาตลอดจน ครู-อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

กฤษฎณี สงสวัสดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
บทบาทหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ.....	9
ความหมายของผู้นำ.....	10
ความหมายของภาวะผู้นำ.....	12
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำ.....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการศึกษา.....	31
งานวิจัยในประเทศ.....	31
งานวิจัยต่างประเทศ.....	33

บทที่

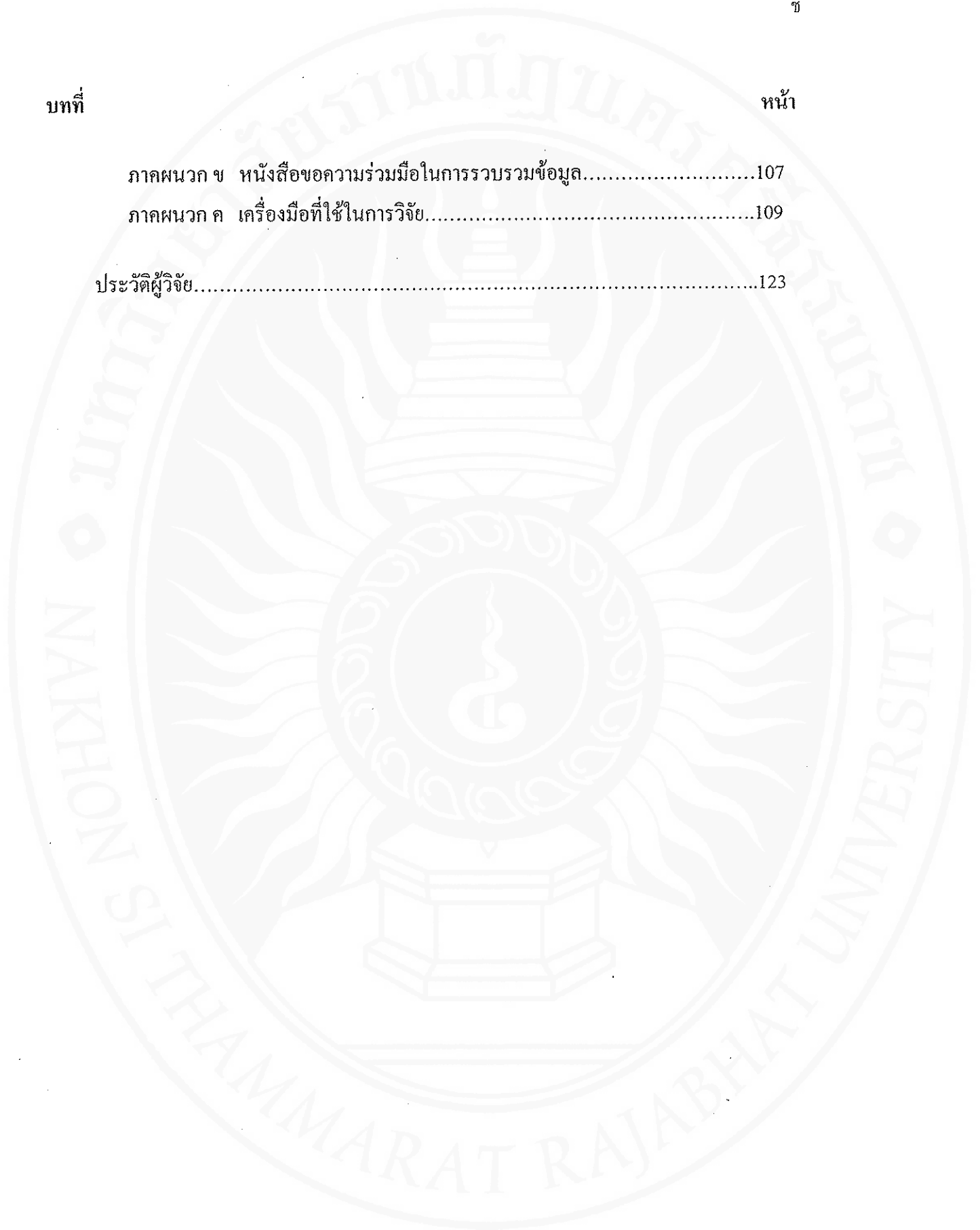
หน้า

ขวัญในการปฏิบัติงาน.....	34
ความหมายของขวัญในการปฏิบัติงาน.....	34
ความสำคัญของขวัญในการปฏิบัติงาน.....	36
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญ.....	38
การสร้างเสริมขวัญในการปฏิบัติงาน.....	42
ทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงาน.....	45
ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับขวัญในการปฏิบัติงาน.....	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
งานวิจัยในประเทศ.....	49
งานวิจัยต่างประเทศ.....	56
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
ประชากร.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	60
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	61
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	82
สรุปผลการวิจัย.....	84
อภิปรายผลการวิจัย.....	86
ข้อเสนอแนะ.....	94
บรรณานุกรม.....	96
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	105

บทที่

หน้า

ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล.....	107
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	109
ประวัติผู้วิจัย.....	123

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 พฤติกรรมผู้นำ.....	29
2 แสดงจำนวนประชากรการวิจัยในจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	59
3 แสดงจำนวน และคำร้อยละของข้อมูลการวิจัยจากข้าราชการ.....	70
4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนเพศ คุณวุฒิ และ ประสบการณ์ในการทำงาน.....	71
5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมผู้นำ มิติกิจสัมพันธ์ และมิติมิตรสัมพันธ์ของศึกษาราชการอำเภอ.....	72
6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมผู้นำมิติกิจสัมพันธ์ ของศึกษาราชการอำเภอในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกเป็นรายชื่อ.....	73
7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมผู้นำมิติมิตรสัมพันธ์ ของศึกษาราชการอำเภอในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกเป็นรายชื่อ.....	75
8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับขวัญในการปฏิบัติงานของ ข้าราชการในสำนักงานศึกษาราชการอำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนก รายองค์ประกอบ.....	77
9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับขวัญในการปฏิบัติงานของ ข้าราชการในสำนักงานศึกษาราชการอำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน.....	78
10 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของ ศึกษาราชการอำเภอ มิติกิจสัมพันธ์และมิติมิตรสัมพันธ์กับขวัญในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการในสำนักงานศึกษาราชการอำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	79
11 แสดงการหาอำนาจพยากรณ์ของพฤติกรรมผู้นำศึกษาราชการอำเภอมิติมิตรสัมพันธ์ ต่อขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานศึกษาราชการอำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	81

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับขวัญในการปฏิบัติงาน.....	6
2 ความต่อเนื่องของพฤติกรรมผู้นำในการใช้อำนาจหน้าที่.....	16
3 ตาข่ายการบริหารของเบลคกับมูตัน.....	18
4 การจำแนกการควบคุมสถานการณ์ในทฤษฎีสถานการณ์ของฟีดเลอร์.....	22
5 มิติทั้งสามของทฤษฎีสถิตภาพของเรดคิน.....	23
6 แบบผู้นำพื้นฐาน 4 แบบ.....	24
7 แบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลมาก และแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล น้อยตามทฤษฎี 3 มิติ ของเรดคิน.....	26
8 แบบของผู้นำ 4 แบบ.....	29